

*SAHRIA, derivat hipotètic d'un mot també hipotètic *SAHRS, que caldria suposar a base de l'al dialectal *sabar* 'jonc', 'càrritx' (que ja és a.-al. antic, però quasi només bavarès i estrany a totes les altres llengües germàniques), i admetent que els gots ho apliquessin a un receptacle fet d'espart o de palma i no pas de joncs, més versemblant és que vingui d'un mot pre-romà hispànic, en relació amb el basc *zare* 'cistell, panera' (antigament, amb article, ÇÁREA), i per ventura amb el lusatí *sare* que en moltes inscripcions, sempre sepulcral, apareix aplicat, segons sembla, a una cista o sarcòfag, receptacle comparable a una mena de cove. □ 1ª doc · 1249

«Sàrria d'angiles o de peix salat, 8 drs», Lleuda de Cotlliure 1249 (RLR iv, 254). En la Lleuda de Cotlliure i el Voló, de 1317, amb excepció de Bna: «--- arbres e entenes --- per lbr, 1 dr.; it. *sàrries*, la dotzena, 1 dr.; it., graneres --- it. la somada de dogam e de fonels, mealla; it. *sàrria* d'esperdenyes, 1 dr.; it. limons ---» (RLR xxxi, 74.2, 74.10); l'InuLC hi afegeix moltes cites de docs ross. del S. xiv (algunes d'elles junt amb el *flat* de què m'ocupo a FLAS-SA-DA)

«Los guardians --- deven haver los sachs e les *sàrries* del pa», *Consolat de Mar* (cap. 333); «comprave hun bell coffre, tot sobredaurat: e ell, què fa? Embolca-li un bell drap de lli damunt, e après una *sàrria* ---», StVicenç (Sermon 1, 176.1). «Que lo delat [l'acusat criminal] sie més en una *sàrria* bé ligat, enaprés la dita *sàrria* sie ligada a la coha de una bèstia, e sia tiraçat fins al loc hon se farà la justícia, e aquí sia més al foc, e del seu cors feta pólvora en les Ordinacions de la Vall d'Àneu, de 1424 (RFE iv, 33); «Cale ben Cale --- alçat rey, manà que prenguessen los embaxadors, e tots los qui eren venguts ab ells, e féu-los matar: le varen-los a tots les testes, e posaren-les dins una *sàrria*, e ab un ase les trameteren devers la ciutat», JoMartorell (cap. 19, Ag. i, 59).

AlcM en dóna altres cites medievals, el *DAG* una de Vic a 1423 i una de Bna. 1464; amb l'explicació «espècie de senalla de palma o d'espart, que es colhoca damunt l'albarda, meitat a cada banda, i serveix per a tragar fems, terra etc». També hi ha, però, *sàrries* més petites, per dur per separat, i a mà o espatlla d'home, carbó, palla etc.

Vegeu les descripcions de l'Arxiduc Lluís Salvador, de les *sàrries* d'espart o càrritx de Mallorca (*sàrries femeteres, sàrries de dur coves*) i Menorca (I, 106; II, 362); els gravats d'aquest i d'*AlcM*; les descripcions d'Amades (*sàrria* d'espart, de Gandesa, *BDC* xxii, 203); de Griera (Val. i Bal., *BDC* xx, 315), i especialment les de Krüger (*BDC* xxiii, 61, 119), sobretot de Pallars i Ribag., descripcions tècniques i comparades amb totes les terres catalanes i hispàniques: tant en el Princ. com a Provença, diu, són d'espart (ibid., p. 106), només a Múrcia troba *sàrria* «espuerta grande de mimbres» i a Sopeira una *sarieta* «ensarris de curnyera» (V. Oliva, *Congr. Ll. Cat.*), *sàrries de pàlme* a Fraga (ib., 119).

La tradició lexicogràfica comença amb «*sàrria* de

spart: *fiscus sparteus*», Busa N 1507 (E-vii-5.46) i segueix igual amb *DTO*, Lacav etc. Modernament segueix usual en tot el domini lingüístic, i és clar que en literatura és poc apropiat per aparèixer en les produccions dels grans i pertany més aviat al folklore proverbial o a la cançó popular: «La filla de can Serpeta / l'han casada a can Serpó / per faldilles, una *sàrria*, / per gipó un *sàrrió*» (reco per Amades)

Cap al Nord s'estén *sàrria* per la llengua d'oc, amb docs des dels Ss. xii i xiii, provinents tots de Narbona, Montpeller i Nimes; afegim-hi en baix llatí un doc. de Montpeller de 1327 (*sàrria*), i un de Nimes de 1354 (*sària*), Du C, però avui *ensàrriu(o)* (forma deguda al verb *ensàrriu* «transporter dans des *ensàrria*») «espèce de besace, formée par deux grands cabas de sparterie nattée, qu'on place sur le bât des bêtes de somme et qui sert au transport des petites denrées», no sols és llenguadocià, sinó també provençal, puix que Mistral en cita un ex. d'un poeta d'Avinyó i un altre de la forma *eisàrru*, localitzada a Marsella, en un poeta d'Ais (no en Palay, Vaysier, Goudouli)

En fi la mateixa forma *sàrria* continua per Aragó (Borao) i Múrcia (GaSoriano), però ja no és ni ha estat pròpiament castellana: si l'addueixen Covarrubias («un género de red hecha de tomiza», per portar palla), és com a mot propi de Val, i Lope de Vega, per burlar-se'n com un mot provincial (veg les cites en *SERA, DCEC/DECH*).

En efecte en castellà és *sera*, i més usat l'augmentatiu *serón*. Tots dos pertanyents al cabal de mots constants de la llengua, i amb el mateix sentit que els nostres *sàrria* i *sàrrió*: aquell documentat des de Nebrixa (c. 1495), aquest també freqüent des de c. 1400, però ja figura en un fur luso-leonès de 1209, que també pot valer com a documentació del port. *seirão*: altrament *seira* (de vegades mal grafat *ceira*) des dels clàssics, i el diminutiu *seirinha* ja figura en l'*Aulegrafia*, c. 1557; Machado cita 'sàrries de figues' («*seyras ficuum*») ja en un text de viatges de 1210, *seirão* en un de 1327, i «dé-lhe asno e *seron* e açada pora estercolar», en un de 1327. La diferència entre la *r* simple del castellà i portuguès, i la *rr* del català i occità s'explica fàcilment per la influència de *sàrró*, objecte tan semblant, i mot també antic i pre-romà, que en aquestes llengües hi coincideix tant pels sons, però no en aquelles (cast. *zurron*).

S'havia dit bastant que *sàrria* i el cast.-port. *se(ri)ra* vénen de l'àr. *šārra*, mot bastant antic en aquesta llengua, on ja l'usa l'espanyol Aben-Alcotia (o sigui 'el fill de la goda') en el S. x parlant d'una mena de covenet fabricat per esparters; és una 'sàrria o gran cabàs (de figues)' en el malagueny Ben-Mas'ūd (c. 1016), *Al-And* xxxvii, 443; el nostre *RMa* la defineix «sporta», *PAlc* «coffin, sera de esparto», i en una escr. granadina se cita una «*šārra* de xarpellera per a llana». El plural, segons *PAlc*, era *šayār*, i d'aquest surt el singular modern *šyāri* «panier double en tresses d'alfa ou de palmier nain, que l'on pose sur le dos des bêtes de somme» usat en el Rif (Colin, *Hespéris* vi, 66), i que amb lleus variants en la pronúncia s'estén per tot el